

Forfatter: Brandes, Edvard

Titel: II.

Citation: Brandes, Edvard: "II.", i Brandes, Edvard: *Holberg og hans Scene*, Gyldendal, 1898, s. 105. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-brandesed_03-shoot-idm140324074844480.pdf (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Holberg og hans Scene

II.

16de Oktober 1897.

Næppe alene for Debutanten, Hr. Knudsens Skyld, satte det kgl. Teater *Henrik og Pernille* paa Plakaten. Det klæder jo ikke ilde, at Holbergs Scene — som Teatret ved festlige Lejligheder kalder sig — undertiden fungerer som Scene for Holberg. I Aar foreligger intet Holbergsk Skuespil i ny Indstudering; heller ikke 106 hører man Tale om, at noget forberedes. Snart er de ti Aar efter Teaterloven udrundne, og saa vil for Eksempel *Jeppe paa Bjerget* ikke mere henhøre under det kgl. Teaters taabelige Eneret. Men maaské faar man inden denne Tid Hr. Olaf Poulsen bevæget til at spille Jeppe. Han erklærede i sin Tid ikke at ville overtage Rollen, saalænge Phister levede — ganske som Phister havde nægtet at spille Jeppe, medens Lindgreen levede. Hvad mon det er for en underlig Tradition, efter hvilken denne ene Holbergske Rolle ikke kan udføres af Teatrets første Komiker, forinden Forgængeren er vel død og begravet?

I hvert Fald nu er da Phister død og forhindrer ikke den levende Hr. Poulsen i at forrette sit Embede, som blandt andet er at spille Jeppe. Dog underligt nok fristes Hr. Poulsen ikke af de Holbergske Karaktérroller.

Han bliver ved Henrik, og der findes altid udmærkede Steder i hans Henrik'er. Ogsaa i denne Henrik fra *Henrik og Pernille*, skønt Forklædningsscenerne ikke duer synderligt. Der generes han af en Tradition, som han ikke kan afryste. Og han giver sig ikke hen; han underretter bestandigt Publikum om, hvor pudsigt han er, medens Henrik ganske frit skulde fornøje sig uden nogensomhelst Bagtanke. Derfor overgaar Fru Sinding ham i første Akt, thi hendes Pernille er naturligt lystig, køn og overgiven. Saa komisk-gratiøst som Fru 107 Sinding danser om med Pernille, fornyer hun Rollen som fordem tog sig trist og hæslig ud. Hr. Poulsen mangler den Glans af Kaadhed, hvormed Fru Sinding efterligner og ligner en fin Frøken og dog bliver en Kammerpige, medens Hr. Poulsen møjsomt benytter nedarvede Sceneløjer.

Men saa i anden Akt tager Hr. Poulsen Revanche. Hvor Henrik kommer i Lakajhumør og taler alvorlige Ord til sin Herre, hvem han tror sig Rival af, dér klinger Ordene ægte. For Hr. Poulsen er jo en myndig, sikker Mand, en skolet og haandfast Kunstner, og han *kan* sige en Replik saa bredt, saa stort, at hvert Ord staar som et Lysbillede. Som sagt han er fortræffelig, hvor han pludselig lader Henrik tale uden Overdrivelse, uden Løjer, som en ydmyg og klog Lakaj taler til sin venlige Herre.

Debutanten, Hr. Knudsen, spillede Arv, efter hvad han havde lært og efter Traditionen, som en grinende Bondedreng med en mild, jysk Akcent fra en ubestemmelig Egn. Udførelsen var tynd, men ganske net. Forresten er vist den Tradition helt fejltagtig, efter hvilken Arv her i Stykket fremstilles som dum og kejtet. Hvis han er en saadan grimasserende Bonde, hvor kan han da spille sin Rolle som Skytte med saa lystige Indfald og og saa kløgtig en Veltalenhed? Og hvordan kan Henrik være jaloux paa ham overfor den 108 fine Frøken, naar han sér ud som et Fugleskræmsel? Hr. Knudsen skulde hellere givet os en hel ny Arv end denne gamle, tomme Maskefigur.

Stykket gik iøvrigt saare ujævnt, snart med Stemning og snart med indholdsløs Ageren.